

שכרותו של נח

Days of Wine and Curses¹

(יח) וַיְהִי בְּנֵי נֹחַ הַיְצְאִים מִן הַתְּבֵה שֵׁם וְחָם וְיָפֶת וְחָם הוּא אָבִי כְנַעַן:
 (יט) שְׁלֹשָׁה אֱלֹהֵי בְנֵי נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ: (כ) וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאָדָמָה
 וַיִּטַּע כָּרֶם: (כא) וַיִּשְׁתַּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֵה: (כב) וַיֵּרָא חָם אָבִי
 כְּנַעַן אֶת עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגִּד לְשָׁנֵי אָחִיו בַּחוּץ: (כג) וַיִּקַּח שֵׁם וְיָפֶת אֶת הַשְּׂמֵלָה
 וַיְשִׂימוּ עַל שָׂכָם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי נֹחַ וַיִּכְסּוּ אֶת עֲרוֹת אָבִיהֶם וּפְנֵיהֶם
 אַחֲרֵי נֹחַ וְעֲרוֹת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ: (כד) וַיִּיקֶן נֹחַ מֵיַיִנוּ וַיַּדַּע אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ
 בְּנוֹ הַקָּטָן: (כה) וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאָחִיו: (כו) וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ
 ה' אֱלֹהֵי שֵׁם וַיְהִי כְּנַעַן עֶבֶד לְמוֹ: (כז) יָפֶת אֱלֹהִים לְיָפֶת וַיִּשְׁכַּן בְּאַהֲלֵי שֵׁם
 וַיְהִי כְּנַעַן עֶבֶד לְמוֹ: (כח) וַיַּחֲוֶי נֹחַ אֶתְרֵם הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים
 שָׁנָה: (כט) וַיְהִי כָּל יְמֵי נֹחַ תִּשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת:

מבנה העלילה – structure of the narrative

(א) תולדות נח

(יח) וַיְהִי בְּנֵי נֹחַ הַיְצְאִים מִן הַתְּבֵה שֵׁם וְחָם וְיָפֶת וְחָם הוּא אָבִי כְנַעַן:

(יט) שְׁלֹשָׁה אֱלֹהֵי בְנֵי נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ:

(ב) ברכה וקללה

(כ) וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאָדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם:

(ג) שכרות

(כא) וַיִּשְׁתַּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֵה:

(ד) הציור המרכזי: חטאו של חם

(כב) וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנַעַן אֶת עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגִּד לְשָׁנֵי אָחִיו בַּחוּץ:

(כג) וַיִּקַּח שֵׁם וְיָפֶת אֶת הַשְּׂמֵלָה וַיְשִׂימוּ עַל שָׂכָם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי נֹחַ וַיִּכְסּוּ אֶת עֲרוֹת אָבִיהֶם

וּפְנֵיהֶם אַחֲרֵי נֹחַ וְעֲרוֹת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ:

(ה) ערנות

(כד) וַיִּיקֶן נֹחַ מֵיַיִנוּ וַיַּדַּע אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:

(ו) ברכה וקללה

(כה) וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאָחִיו:

(כו) וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי שֵׁם וַיְהִי כְּנַעַן עֶבֶד לְמוֹ:

(כז) יָפֶת אֱלֹהִים לְיָפֶת וַיִּשְׁכַּן בְּאַהֲלֵי שֵׁם וַיְהִי כְּנַעַן עֶבֶד לְמוֹ:

(א) תולדות נח

(כח) וַיַּחֲוֶי נֹחַ אֶתְרֵם הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה:

(כט) וַיְהִי כָּל יְמֵי נֹחַ תִּשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת:

¹Cf. Bergsma and Hahn: Noah's Nakedness and the Curse on Canaan, *JBL* 124/1, pp. 25-40

(1) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ע עמוד א

רב ושמואל, חד אמר: **סרסו**, וחד אמר: **רבעו**

(2) בראשית רבה (וילנא) פרשה לו ד"ה ד וישת מן

בתוך **אהלו**, **אהלה** כתיב בתוך **אהלה של אשתו** א"ר הונא בשם ר"א בנו של ר' יוסי הגלילי נח כשיצא מן התיבה הכישו ארי ושברו, ובא לשמש מטתו ונתפזר זרעו ונתבזה

(3) ויקרא פרק יח

(א) וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:
 (ג) כִּמְעֵשֶׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַתְּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וְכִמְעֵשֶׂה אֶרֶץ כְּנָעַן
 אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחַקְתִּיהֶם לֹא תִלְכּוּ: (ד) אֵת מִשְׁפָּטֵי
 תַעֲשׂוּ וְאֵת חֻקְתֵי תִשְׁמְרוּ לְלַכֵּת בָּהֶם אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: (ה) וְשִׁמְרַתֶּם אֵת חֻקְתֵי וְאֵת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר
 יַעֲשֶׂה אֲתֶם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם אָנִי ה': (ו) אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל שָׂאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא
 תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוּהָ אָנִי ה': (ז) **עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה**
אִמְךָ הוּא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (ח) **עֲרוֹת אִשְׁתְּ אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה**
עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא:

(4) דברים פרק כג פסוק א

לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אִשְׁתְּ אָבִיו וְלֹא יִגְלֶה כְּנָף אָבִיו:

(5) דברים פרק כז פסוק כ

אָרוּר שֹׁכֵב עִם אִשְׁתְּ אָבִיו כִּי גִלָּה כְּנָף אָבִיו וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: